

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 602/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Štrbikom, Advokátska kancelária, Námestie slobody 22, Prievidza, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 Co 207/2016 z 25. apríla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 207/2016 z 25. apríla 2017. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 14. júla 2017.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 32/2014-314 z 26. februára 2016 bolo sťažovateľovi ako žalovanému uložené zdržať sa rozširovania obsahu denníkov [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“) pozostávajúcich z piatich rôznofarebných zošitov formátu A6 zviazaných v tvrdých obaloch, z ktorých každý je zapísaný v počte približne 100 strán rukopisom žalobkyne, a ich kópií, a oboznamovať s obsahom týchto denníkov ine osoby. Ďalej mu bola uložená povinnosť doručiť žalobkyni písomné ospravedlnenie v tomto znení: *„Ospravedlňujem sa Vám za zmocnenie, vyhotovenie kópií a rozširovanie obsahu Vašich denníkov pozostávajúcich z piatich rôznofarebných zošitov formátu A6 zviazané v tvrdých obaloch, z ktorých každý je zapísaný v počte 100 strán rukopisom navrhovateľky a ich kópií a za oboznamovanie týchto denníkov ine osoby. Moje konanie hrubým spôsobom zasiahlo do Vášho súkromia a ochrany písomností osobnej povahy. Svoje konanie ľutujem.“* Napokon bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobkyni ako náhradu nemajetkovej ujmy sumu 500 €.

3. V podanom odvolaní sťažovateľ poukázal na porušenie § 156 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Okresný súd na poslednom pojednávaní konanom 5. februára 2016 nevyhlásil rozsudok, ale pojednávanie odročil na 26. február 2016 na účel vyhlásenia rozsudku. Na pojednávaní konanom 26. februára 2016 bolo povinnosťou okresného súdu po vyhlásení rozsudku tento hneď doručiť prítomným účastníkom konania, čo sa však nestalo. Po vyhlásení rozsudku bolo uvedené, že odôvodnenie bude v písomnom vyhotovení rozsudku.

4. Sťažovateľ namietal, že predmetných denníkov sa nezmocnil. Zmocniť sa totiž znamená získať silou, násilím si privlastniť alebo prekonať odpor. Nikdy v žiadnom konaní nebolo preukázané, že by zápisky ukradol, nieto ešte sa ich zmocnil prekonaním prekážky. Jeho tvrdenie, že iba vyhotovil kópie zápiskov, nebolo nikdy vyvrátené.

5. Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že súčasťou spisu bolo aj skoršie súdne konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 15 C 55/2012, v ktorom sa žalobkyňa domáhala vydania 6 ks denníkov. Táto jej žaloba bola zamietnutá. Súčasťou preverovania bolo aj tvrdenie o odcudzení denníkov, ktoré sa však nestalo a nemohlo byť ani preukázané. Preukázalo sa, že sťažovateľ fotokópie zápiskov založil do súdneho spisu Okresného súdu Považská Bystrica v rámci konania o zverenie spoločného dieťaťa sťažovateľa a žalobkyne do výchovy a opateru. Podľa tvrdenia sťažovateľa ho žalobkyňa takmer rok nepustila k dieťaťu a podala niekoľko trestných oznámení proti nemu. Sťažovateľ nemal v tom čase inú možnosť preukázať, kto je násilníkom v rodine. V rámci prečítania zápiskov sťažovateľ zistil, že je tam zapísané „*dala som mu facku, zase som ho zbila, ...*“ a pod. Preto z dôvodu nemožnosti preukázania, ako to v skutočnosti je (kto bol v rodine agresor), sťažovateľ zápisky použil v súdnom konaní v súlade s § 125 OSP, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav vecí, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Procesná teória dôkaznými prostriedkami rozumie také prostriedky, ktorými možno zistiť skutočný (skutkový) stav vecí. Výsledky činnosti súdu dosiahnuté dokazovaním sú procesnými dôkazmi. Ustanovenie § 125 OSP obsahuje iba exemplifikatívny výpočet najbežnejšie používaných dôkazných prostriedkov. Dôkaz však možno vykonať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom za predpokladu, že ním možno zistiť skutočný stav vecí. Sťažovateľ poukázal v tomto smere na názor ústavného súdu, podľa ktorého vo výnimočných prípadoch by konflikt práva na ochranu osobnosti a práva na spravodlivý proces mohol byť riešený v neprospech osobnostného práva dotknutej osoby. Súd je nepochybne viazaný zákonom aj v procese dokazovania. Ak by však pripustenie nezákonne získaného dôkazu ako jediného dôkazu spôsobilého objasniť skutkový stav malo za následok len nepatrný zásah do práva na ochranu osobnosti (v porovnaní s predmetom sporu) v záujme spravodlivosti by súd takýto dôkaz mal pripustiť a vyhodnotiť. Dôkaz, ktorého vykonaním môže dôjsť k zásahu do práv účastníka alebo inej osoby, vykoná súd iba v odôvodnených prípadoch, keď je medzi právom účastníka na súdnu ochranu a hroziacim zásahom do práv dotknutej osoby výrazný nepomer a náležité zistenie skutkového stavu nie je možné zabezpečiť inak. Sťažovateľ zároveň poukazuje na to, že súd dôkaz pripustil, pričom tento je v súdnom spise stále zaradený. Testom proporcionality

Okresný súd Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 4 P 43/2011 dospel k záveru, že daný dôkaz mal byť v konaní pripustený. Pritom jedine súd mal možnosť v rámci hodnotenia dôkazov nahliadnuť do zápisov žalobkyne. Sťažovateľ zdôraznil, že ani orgány činné v trestnom konaní, ale ani orgán štátnej správy prejednávajúci priestupok nemali zápisky k dispozícii. Žalobkyňa ich sama nepredložila a sťažovateľ ich poskytol len v rámci súdneho konania, a to v jednej kópii, ktorú vyhotovil, pričom ďalšie kópie nemá a ani ich nikde inde nerozširoval.

6. Sťažovateľ namieta, že hoci okresný súd mu uložil zdržať sa rozširovania obsahu denníkov žalobkyne, v skutočnosti nešlo o denníky, ale o zápisky, ako sa to preukázalo v skoršom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 55/2012 o vydanie veci. Bolo tiež preukázané, že zápisky nemá sťažovateľ k dispozícii, a preto ich ani nemôže nikde rozširovať.

7. Sťažovateľ považuje za nepochopiteľné, že právoplatný a vykonateľný rozsudok okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 55/2012 okresný súd v tomto konaní neakceptoval, hoci sa týkal tej istej veci medzi tými istými účastníkmi konania.

8. V súvislosti s povinnosťou zaplatiť žalobkyňu náhradu nemajetkovej ujmy v sume 500 € poukázal sťažovateľ na to, že samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože sa musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V tejto súvislosti je podľa sťažovateľa podstatné, že fotokópie predložil len v súdnych konaniach, a preto okrem súdu sa nikto s nimi neoboznámil.

9. Rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 207/2016-336 z 25. apríla 2017 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Podľa sťažovateľa krajský súd na odvolacie námietky sťažovateľa neprihliadol.

10. Podľa názoru sťažovateľa postupom krajského súdu bol porušený čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Sťažovateľ namieta, že súd nesprávne interpretoval právoplatné súdne rozhodnutia, „určil účelnosť zákonných ustanovení, ktoré nesprávne zamieňa, čím dochádza k poškodzovaniu dotknutých subjektov na právach, vyplývajúcich z právoplatných súdnych rozhodnutí, čím došlo k porušeniu mojich práv garantovaných ústavnými zákonmi“.

12. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1/ Rozsudkom KS v Trenčíne číslo konania 6Co/207/2016-336 zo dňa 25.4.2017 boli porušené základné práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces v súlade s Čl. 46 Ústavy, čl. 36 odst. 1 ústavného zákona 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práva slobôd, a čl. 6 odst. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd.

2/ Rozsudok KS v Trenčíne číslo 6Co/207/2016-336 zo dňa 25.4.2017 zrušuje a prikazuje mu vo veci znovu konať.

3/ KS v Trenčíne je povinný vyplatiť škodu ktorú mi svojim rozhodnutím spôsobil vo výške 1.500 EUR ktoré je povinný vyplatiť do 14 dní od právoplatnosti nálezu.

4. Priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 312,34 EUR, ktoré je KS v Trenčíne povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Štrbika, do 14 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

13. Z rozsudku okresného súdu č. k. 15 C 55/2012-139 z 21. februára 2013 vyplýva, že ním bola zamietnutá žaloba žalobkyne proti sťažovateľovi ako žalovanému o vydanie jej osobných denníkov. Podľa názoru okresného súdu je žaloba nedôvodná. V konaní nebolo sporné, že potom, čo účastníci prerušili spolužitie a žalobkyňa 26. júna 2011 odišla zo spoločného bytu, sťažovateľ v ten istý deň, resp. na druhý deň našiel náhodou zápisníky v stolíku v spálni. O ich existencii nemal žiadnu vedomosť. Podľa jeho vyjadrenia ich po prečítaní a vyhotovení kópie vrátil naspäť do stolíka a odvtedy nimi nedisponoval. Pokiaľ v konaní poprel, že by bol stále držiteľom týchto denníkov, žalobkyňa nepreukázala

pasívnu legitímáciu sťažovateľa ako osoby, ktorá má požadované veci fakticky u seba. Je pritom povinnosťou žalobkyne domáhajúcej sa vydania vecí nepochybne preukázať jednak vlastnícky vzťah k veciam, ale tiež skutočnosť, že tieto veci má fakticky u seba sťažovateľ, pretože len vtedy je možné úspešne sa domáhať vydania týchto vecí.

14. Z rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 237/2013-171 z 11. septembra 2014 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 55/2012-139 z 21. februára 2013. Podľa názoru krajského súdu sú skutkové a právne závery okresného súdu správne.

15. Z rozsudku okresného súdu č. k. 13 C 32/2014-314 z 26. februára 2016 vyplýva, že ním bola sťažovateľovi ako žalovanému uložená povinnosť zdržať sa rozširovania obsahu denníkov žalobkyne pozostávajúcich z piatich rôznofarebných zošitov formátu A6 zviazaných v tvrdých obaloch, z ktorých každý je zapísaný v počte približne 100 strán rukopisom žalobkyne a ich kópií, a oboznamovať s obsahom týchto denníkov iné osoby. Ďalej mu bola uložená povinnosť doručiť žalobkyni písomné ospravedlnenie v znení: *„Ospravedlňujem sa Vám za zmocnenie, vyhotovenie kópií a rozširovanie obsahu Vašich denníkov pozostávajúcich z piatich rôznofarebných zošitov formátu A6 zviazané v tvrdých obaloch, z ktorých každý je zapísaný v počte 100 strán rukopisom navrhovateľky a ich kópií a za oboznamovanie týchto denníkov iné osoby. Moje konanie hrubým spôsobom zasiahlo do Vášho súkromia a ochrany písomností osobnej povahy. Svoje konanie ľutujem.“* Napokon bolo sťažovateľovi uložené zaplatiť žalobkyni 500 € ako náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa konštatovania okresného súdu zo spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4 P 43/2011 vyplýva, že v tomto konaní sa rozhodovalo o zverení maloletej [REDAKOVANÉ] do osobnej starostlivosti a o úprave rodičovských práv a povinností. Zo zápisnice z pojednávania z 19. júla 2011 vyplýva, že pojednávanie bolo odročené, avšak sťažovateľ doložil do súdneho spisu okrem iných listinných dôkazov fotokópie denníkov, ktoré sa v spise nachádzali na č. l. 30 – 42, 55 – 59, 154 a 274 – 280. Zo zápisnice z pojednávania z 2. februára 2012 vyplýva, že sťažovateľ na pojednávaní

predložil súdu fotokópie denníkov žalobkyne spolu s ich prepisom. Fotokópie denníkov v počte 3 a elektronický prepis sa založili do spisu ako jeho súčasť.

Podľa ďalšieho konštatovania okresného súdu z odvolania sťažovateľa vo veci okresného súdu sp. zn. 8 Em 2/2011 z 23. apríla 2012 vyplýva, že vo veci výkonu rozhodnutia sťažovateľ poukazoval okrem iného na 5 denníkov, ktoré súd ako dôkazy nebral do úvahy a nedal ich posúdiť odborníkom. K podaniu pripojil fotokópiu denníka od 1. januára do 26. júla 2004 a výpis z denníka od 6. januára 2010 do 24. júna 2011.

Podľa názoru okresného súdu výpoveďami samotných účastníkov, ako aj listinnými dôkazmi bolo preukázané, že zo strany sťažovateľa došlo zverejnením údajov z prejavov osobnej povahy – denníkov, resp. zápiskov žalobkyne bez jej súhlasu a bez zákonnej licencie (§ 12 ods. 2 Občianskeho zákonníka) k zásahu do práv žalobkyne na ochranu osobnosti. Predmetné písomnosti obsahujú osobné pocity, myšlienky a názory žalobkyne, teda majú nehmotný (imateriálny) osobný obsah, ktorý mal zostať uchovaný len pre žalobkyňu a jej potreby, a nebol určený pre ďalšie osoby či ďalšie zverejňovanie. Z toho vyplýva, že denníky, resp. zápisky predkladané vo fotokópiách, resp. vo forme výpiskov sú písomnosťami osobnej povahy patriacimi žalobkyňi. Keďže sa sťažovateľ s obsahom týchto denníkov, resp. zápiskov žalobkyne oboznámil bez jej súhlasu, bez jej súhlasu z nich vyhotovil fotokópie a výpisy a ďalej ich rozširoval, zasiahol do osobnostných práv žalobkyne chránených § 11 Občianskeho zákonníka. Uvedené konanie potvrdil aj sám sťažovateľ vo svojich výpovediach v tomto konaní, ako aj v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 55/2012. Sám totiž uviedol, že potom, čo zistil, čo obsahujú zápisky (zhmotnenú agresivitu žalobkyne, ako aj zápisky týkajúce sa ich spoločného majetku či myšlienky žalobkyne voči všetkým a celému svetu, osobné myšlienky a postoje k svetu, ľuďom, žiakom), rozhodol sa ich prefotiť. Urobil tak sám v pondelok 27. júna 2011. Potvrdil, že obsah týchto zápiskov, resp. ich fotokópie doložil do súdnych konaní vedených Okresným súdom Považská Bystrica pod sp. zn. 4 P 43/2011, 4 P 29/2013 a sp. zn. 8 Em 2/2011 a do všetkých konaní, ktoré sa týkali spoločnej dcéry. Zakladal tam fotokópie zápiskov, resp. výpisy. Inde fotokópie nepoužil.

Okresný súd dospel k záveru, že k zásahu do osobnostných práv žalobkyne zo strany sťažovateľa došlo už tým, že sa oboznámil s jej písomnosťami majúcej osobnú povahu a vyhotovil si z nich fotokópie a výpisy bez jej súhlasu. Pritom v tomto štádiu správania

sa sťažovateľa nie je aplikovateľná zákonná licencia na použitie písomnosti osobnej povahy bez súhlasu dotknutej osoby na úradné účely na základe zákona. O neoprávnený zásah by nešlo v prípade, keby bol zásah dovolený (resp. predpokladaný) zákonom. Ide najmä o tzv. zákonné licencie, resp. prípady, keď k zásahu do osobnosti fyzickej osoby dochádza pri výkone iného práva ustanoveného zákonom, alebo keď iný subjekt plní právnu povinnosť, ktorú mu ukladá zákon. Za výkon zákonnej licencie však nemožno považovať každé konanie alebo postup, ale iba také konanie alebo postup, ktoré výslovne upravuje zákon. Ak sťažovateľ uviedol, že fotokópie, resp. výpisky denníkov žalobkyne predložil v konaniach ako dôkaz podľa § 120 (správne má byť zrejme § 125, pozn.) OSP o správaní žalobkyne, ktorý podľa neho má podstatný vplyv na posúdenie spôsobilosti žalobkyne starať sa o ich dcéru, treba konštatovať, že boli použité mimo zákonnej licencie. Ide o písomnosti výslovne intímneho charakteru, kde je vylúčený aj dôkaz pravdy, a ich akékoľvek použitie odporuje právu na ochranu súkromia fyzickej osoby. Cieľom sťažovateľa pri použití fotokópií, resp. výpisov z denníkov žalobkyne bolo žalobkyňu zdiskreditovať v konaniach vedených súdmi a štátnymi orgánmi, a to aj takýmto nezákonne získaným a nezákonne rozširovaným dôkazom.

Keďže sa dospelo k záveru o neoprávnenom zásahu do osobnostných práv žalobkyne, vzniklo jej podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo domáhať sa od sťažovateľa, aby upustil od neoprávnených zásahov, odstránil ich následky a poskytol primerané zadosťučinenie. Bolo preto na mieste uložiť sťažovateľovi povinnosť zdržať sa rozširovania obsahu denníkov, písomne sa ospravedlniť v požadovanom znení a zaplatiť jej 500 € peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Samotné písomné ospravedlnenie nebolo dostatočným zadosťučinením vzhľadom na charakter zásahu a na určitý aj preventívny charakter sankcií upravených v § 13 Občianskeho zákonníka. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 15 C 55/2012 vyplýva, že uznesením zo 14. mája 2012 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým sa sťažovateľovi uložila povinnosť zdržať sa rozširovania obsahu denníkov žalobkyne a oboznamovať s ich obsahom iné osoby bez jej súhlasu, a to až do právoplatného skončenia konania v tejto veci. Uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 21. mája 2012. Aj napriek vydanému predbežnému opatreniu v konaní vedenom Okresným súdom Považská Bystrica pod sp. zn. 4 P 29/2013 vo vyjadrení zo 6. februára 2014 opätovne na predmetné výpisky z denníkov žalobkyne poukázal a aj ich pripojil

k vyjadreniu. Rovnako na ne poukázal aj vo vyjadrení k žalobe z 24. marca 2014 v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 11 C 9/2014. Hoci sťažovateľ v celom konaní tvrdil, že predmetné výpisky použil alebo na ne poukázal len v súdnych konaniach týkajúcich sa spoločnej dcéry, z dokazovania vyplýva, že tak urobil aj v tomto konaní, ktoré nemá nič spoločné s úpravou rodičovských práv. Keďže na výpisky z denníkov poukazoval a ich obsah rozširoval aj po vydaní predbežného opatrenia v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 55/2012, a to aj v konaniach nemajúcich súvis s maloletou dcérou, nebolo možné písomné ospravedlnenie považovať za dostatočné a bolo potrebné priznať aj peňažnú náhradu vo výške 500 €.

16. Z rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 207/2016-336 z 25. apríla 2017 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 13 C 32/2014-314 z 26. februára 2016. Rozsudok sa stal podľa doložky právoplatnosti právoplatným 2. júna 2017.

Podľa názoru krajského súdu okresný súd vykonal riadne dokazovanie na preukázanie konania sťažovateľa, ktoré zasiahlo do osobnostných práv žalobkyne. Sťažovateľ zverejnil údaje z prejavov osobnej povahy – denníkov, resp. zápiskov žalobkyne bez jej súhlasu a bez zákonnej licencie (§12 ods. 2 Občianskeho zákonníka), bez súhlasu žalobkyne vyhotovil z predmetných denníkov fotokópie a výpisy a ďalej ich rozširoval bez jej súhlasu, čím zasiahol do jej osobnostných práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka. Uvedené konanie potvrdil vo svojich výpovediach aj sám sťažovateľ. Neoprávnený zásah trval a pokračoval aj v dobe podania žaloby, resp. existovalo bezprostredné nebezpečenstvo jeho uskutočnenia či opakovania v budúcnosti.

Základom rozhodnutia okresného súdu sú presne vymedzené skutkové zistenia týkajúce sa obsahu tvrdeného zásahu sťažovateľa do práva žalobkyne. Objektívne spôsobilé zasiahnuť do chránených osobnostných práv žalobkyne je také konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú fyzickú osobu ako nebezpečenstvo zníženia jej práva na súkromie. Konanie sťažovateľa tieto znaky napĺňa, keďže objektívne zasiahol do práva na súkromie žalobkyne. Sťažovateľ sa oboznámil s písomnosťami žalobkyne, ktoré sú osobnej povahy, vyhotovil si z nich fotokópie a výpisky bez jej súhlasu a použil ich v iných súdnych konaniach bez zákonnej licencie.

Okresný súd správne rozhodol o uložení povinnosti sťažovateľovi, aby sa zdržal rozširovania obsahu denníkov žalobkyne a ich kópií a oboznamoval s ich obsahom iné osoby, keď bolo preukázané, že sťažovateľ denníky používal v rôznych súdnych konaniach, pričom môže dôjsť k opätovnému zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Treba poukázať na závažnosť konania sťažovateľa, ktorý si bez vedomia a súhlasu žalobkyne vyhotovil kópie jej denníkov, v ktorých uvádzala okolnosti intímnej a rodinnej sféry a vnútorného myšlienkového a citového života.

Okresný súd postupoval správne pri uložení sankcie ospravedlniť sa, ako aj pri uložení povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu. Sťažovateľ i napriek uloženej povinnosti vyplývajúcej z nariadeného predbežného opatrenia (zdržať sa rozširovania obsahu denníkov žalobkyne) denníky opätovne použil v súdnom konaní. Okresný súd správne uzavrel, že uloženie tejto sankcie je naplnením aj preventívnej funkcie na účel zabránenia rozširovania denníkov sťažovateľom. Uznesením okresného súdu č. k. 15 C 55/2012-28 zo 14. mája 2012 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6 Co 151/2012-54 zo 16. júla 2012 bolo nariadené predbežné opatrenie ukladajúce sťažovateľovi povinnosť zdržať sa rozširovania obsahu denníkov žalobkyne ako aj ich kópií a oboznamovať s ich obsahom iné osoby bez súhlasu žalobkyne až do právoplatného skončenia konania o vydanie vecí. Krajský súd prijal právny záver, že sťažovateľ zverejnením údajov z prejavov osobnej povahy (denníkov) žalobkyne bez jej súhlasu a zákonnej licencie zasiahol do jej práv na ochranu osobnosti a vzhľadom na to, že tieto prejavy (ako sám uviedol) skopíroval, je tu obava, že ich použije aj v iných prípadoch. Okresný súd uznesením č. k. 13 C 32/2014-131 zo 16. decembra 2014 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 17 Co 77/2015-153 z 25. februára 2015 opätovne nariadil predbežné opatrenie, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť zdržať sa rozširovania obsahu denníkov žalobkyne a oboznamovať s ich obsahom iné osoby bez súhlasu žalobkyne až do právoplatného skončenia konania.

Ďalšia námietka sťažovateľa, podľa ktorej okresný súd na pojednávaní konanom 26. februára 2016 po vyhlásení rozsudku tento nedoručil prítomným účastníkom konania, nie je dôvodná. Ako vyplýva z obsahu spisu, v deň vyhlásenia rozsudku okresný súd vykonal úpravu na účel odoslania predmetného rozhodnutia. Z obsahu zápisnice nevyplýva, že by okresný súd nevykonal doručenie rozsudku. Prítomní účastníci nevzniesli námietku

vytýkajúcu neprevzatie rozsudku. I napriek týmto skutočnostiam okolnosti namietané sťažovateľom nemajú vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia.

Námietka sťažovateľa, podľa ktorej okresný súd pri stanovení nemajetkovej ujmy nevychádzal z platnej judikatúry (R 29/2001), nie je dôvodná. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 153/2009 z 30. septembra 2009 je skutkovo odlišné, keďže došlo k stretu subjektívneho práva žalobcu s právom na slobodu prejavu a kritiky. Rozhodnutie o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bolo založené na konkrétnych skutkových okolnostiach.

Sťažovateľ namietal aj výrokovú časť rozsudku okresného súdu v časti uloženej povinnosti ospravedlniť sa žalobkyni a použitia výrazu, resp. slovného spojenia „*zmocnenie denníkov*“. Tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého v žiadnom konaní nebolo právoplatne preukázané, že sa zápiskov zmocnil, resp. ich ukradol, je bez právneho významu. Sám totiž vypovedal, že si vyhotovil zo zápiskov kópie, avšak nepreukázal, že zápisky mu poskytla žalobkyňa, resp. že kópie vyhotovil s jej výslovným súhlasom.

Sťažovateľ ďalej namietal, že okresný súd vydal predbežné opatrenie, pričom mu spolu s uznesením okresného súdu nariadujúcim predbežné opatrenie nebol doručený návrh na vydanie predbežného opatrenia. V tomto smere treba poukázať na uznesenie krajského súdu č. k. 17 Co 77/2015-153 z 25. februára 2015, kde sa konštatuje pochybenie okresného súdu, ktorý nedopatrením spolu s uznesením o nariadení predbežného opatrenia nedoručil aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. toto pochybenie bolo následne po jeho zistení okresným súdom odstránené.

III.

17. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

19. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m.m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

21. Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým uviesť, že sťažovateľ v podanej sťažnosti podrobne zhrnul argumenty, ktoré uplatnil vo svojom odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu. Potom uviedol, že krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil, avšak na jeho odvolacie námietky neprihliadol, čím došlo k porušeniu označených článkov ústavy, listiny a dohovoru. Sťažovateľ napokon dodal, že súd nesprávne interpretoval právoplatné súdne rozhodnutia a *„určil účelnosť zákonných ustanovení, ktoré nesprávne zamieňa, čím dochádza k poškodzovaniu dotknutých subjektov na právach, vyplývajúcich z právoplatných súdnych rozhodnutí, čím došlo k porušeniu mojich práv garantovaných ústavnými zákonmi“*.

22. Možno konštatovať, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti na argumentáciu uvedenú v rozsudku krajského súdu nijako konkrétne nereagoval a ani sa nepokúšal s touto argumentáciou polemizovať. Z celkového kontextu podanej sťažnosti možno vyvodiť len toľko, že sťažovateľ i naďalej trvá na argumentoch, ktoré uviedol už v odvolaní, a to bez akéhokolvek zreteľa na závery vyslovené krajským súdom.

23. Napriek uvedenej absencii zásadnej náležitosti sťažnosti (uvedenia konkrétnych skutkových a právnych argumentov vyvracajúcich, resp. spochybňujúcich sťažnosťou napadnuté závery krajského súdu) považuje ústavný súd za potrebné k jednotlivým námietkam sťažovateľa uviesť nasledujúce.

Podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu § 156 ods. 2 OSP, podľa ktorého sa rozsudok vyhlasuje spravidla hneď po skončení konania a ak to nie je možné, súd

na vyhlásenie rozsudku odročí pojednávanie najdlhšie na tri týždne, pričom v takom prípade doručí rozsudok prítomným účastníkom hneď po pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený. Sťažovateľ tvrdí, že k doručeniu písomného vyhotovenia rozsudku po jeho vyhlásení nedošlo i napriek tomu, že bol na pojednávaní prítomný. Rozsudok mu bol doručený neskôr poštou. Podľa krajského súdu prítomní účastníci nedoručenie rozsudku nenamietali a v deň jeho vyhlásenia okresný súd vykonal úpravu na účel odoslania predmetného rozhodnutia, pričom namietaná okolnosť nemá podľa názoru krajského súdu vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia.

24. Z pohľadu ústavného súdu treba uviesť, že ak bol sťažovateľ toho názoru, že namietané pochybenie okresného súdu predstavovalo nesprávny procesný postup, ktorým sa mu znemožnilo, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, potom mohol (mal) podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť by sa opierala o § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Ak namietané pochybenie nepovažoval za natoľko intenzívne, aby zakladalo prípustnosť dovolania, potom treba súhlasiť s krajským súdom poukazujúcim na to, že toto pochybenie nemá vplyv na vecnú správnosť rozsudku okresného súdu. Napokon tento záver krajského súdu sťažovateľ nijako v podanej sťažnosti nespochybňuje.

25. Sťažovateľ sa podľa svojho názoru denníkov „nezmocnil“, keďže tento pojem znamená získať niečo silou, násilím si privlastniť či prekonať odpor, pričom nebolo preukázané, že by zápisky ukradol, tým menej, že sa ich zmocnil prekonaním prekážky.

V danej súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že výraz „zmocniť sa vecí“ sa v právnej terminológii spravidla nevykladá tak, ako uvádza sťažovateľ. Podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona trestného činu krádeže sa dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní. Zmocnenie sa vecí znamená tu prevzatie faktickej dispozície nad vecou, a to bez použitia násilia, resp. hrozby bezprostredného násilia. Ak by sa tak stalo s použitím násilia alebo hrozby bezprostredného násilia, išlo by o lúpež (§ 188 ods. 1 Trestného zákona). V danom prípade sťažovateľ podľa výsledkov vykonaného dokazovania dostal do faktickej dispozície zápisky (denníky) žalobkyne, ktorá ich po svojom odchode

nechala v byte, v ktorom spolu žili. Možno preto tvrdiť, že sťažovateľ sa týchto písomností zmocnil (v obvyklom právnom význame tohto slova), i keď len na dočasnú, pomerne krátku dobu, počas ktorej ich čítal, resp. kopíroval.

26. Podľa ďalšej námietky sťažovateľ nemal inú možnosť preukázať, kto je násilníkom v rodine, ako práve obsahom zápiskov žalobkyne, ktoré preto predložil ako dôkaz do spisu Okresného súdu Považská Bystrica v rámci konania o zverenie spoločného dieťaťa do výchovy a opatery. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na to, že konal v súlade s § 125 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav vecí. Vo výnimočných prípadoch by konflikt práva na ochranu osobnosti a práva na spravodlivý proces mohol byť riešený v neprospech osobnostného práva dotknutej osoby. Ak by pripustenie nezákonne získaného dôkazu ako jediného dôkazu spôsobilého objasniť skutkový stav malo za následok len nepatrný zásah do práva na ochranu osobnosti, v záujme spravodlivosti by súd mal takýto dôkaz pripustiť a vyhodnotiť. V danom prípade súd dôkaz pripustil a tento je v súdnom spise stále zaradený.

27. Táto časť sťažovateľovej argumentácie je „dvojznačná“. S poukazom na ustanovenie § 125 OSP sťažovateľ tvrdí, že v rámci svojho práva na spravodlivý proces bol oprávnený kópie a prepisy zápiskov žalobkyne súdu v konaní o úpravu práv k maloletému dieťaťu ako dôkaz predložiť. Hoci to sťažovateľ výslovne neuvádza, javí sa, ako keby polemizoval so záverom všeobecných súdov, podľa ktorého zákonná licencia podľa § 12 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebola aplikovateľná. Zároveň je však presvedčený o tom, že aj keby išlo o nezákonne získaný dôkaz, mal byť (a aj bol) Okresným súdom Považská Bystrica v konaní o úpravu práv k maloletému dieťaťu pripustený, a to ako jediný dôkaz spôsobilý objasniť skutkový stav.

28. V uvedených súvislostiach ústavný súd uvádza, že podľa záverov všeobecných súdov sťažovateľ postupoval bez licencie v zmysle § 12 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže výnimka zo zákazu použiť písomnosti osobnej povahy na úradné účely na základe zákona by musela byť výslovne v zákone uvedená. I tu platí, že sťažovateľ sa ani len

nepokúsil s týmto právnym názorom výslovne a konkrétne polemizovať. Pokiaľ ide o možnosť výnimočného pripustenia nezákonne získaného dôkazu ako jediného dôkazu spôsobilého objasniť skutkový stav veci, treba poukázať na to, že hoci podľa tvrdenia sťažovateľa Okresný súd Považská Bystrica kópie, resp. výpisky ako dôkaz pripustil, zo zistení okresného súdu plynie, že sťažovateľ síce doložil do spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4 P 43/2011 fotokópie denníkov spolu s ich prepisom a tieto boli založené do spisu ako jeho súčasť, avšak z dôkazov predložených ústavnému súdu nevyplýva, že by Okresný súd Považská Bystrica vykonal dôkaz prečítaním týchto listinných dôkazov. Naopak, podľa konštatovania okresného súdu vo veci sp. zn. 8 Em 2/2011 z odvolania sťažovateľa z 23. apríla 2012 sa dá zistiť, že súd predložené denníky ako dôkazy nebral do úvahy.

29. Okrem dosiaľ uvedeného je podľa názoru ústavného súdu významná aj okolnosť, že kópie denníkov, resp. ich obsah predložil sťažovateľ nielen v konaniach týkajúcich sa úpravy práv k maloletému dieťaťu, a to napriek právoplatnému predbežnému opatreniu, ktorým mu bol takýto postup zakázaný.

30. Podľa ďalšej námietky v skutočnosti nešlo o denníky, ale o zápisky, ako sa to podľa sťažovateľa preukázalo v skoršom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 55/2012.

31. V danej súvislosti je ústavný súd toho názoru, že táto námietka nemá ústavnoprávnu relevanciu, pretože ide iba o technickú, resp. terminologickú otázku nemajúcu na meritum veci žiaden dopad.

32. Podľa presvedčenia sťažovateľa právoplatný a vykonateľný rozsudok okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 55/2012 nebol v neskoršom konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 32/2014 akceptovaný, hoci sa týkal rovnakej veci medzi tými istými účastníkmi konania.

33. Uvedenou sťažnostnou formuláciou sťažovateľ naznačuje, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, čo by zakladalo prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. d) Civilného sporového poriadku. Podľa názoru ústavného súdu uvedené súdne konania sa netýkali tej istej veci, i keď išlo o tie isté strany konania, pretože skoršou (právoplatne zamietnutou) žalobou požadovala žalobkyňa vydanie denníkov (išlo teda o reivindikačnú žalobu), kým v neskoršom konaní išlo o ochranu osobnosti.

34. Napokon sťažovateľ namietal v súvislosti s povinnosťou zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 500 €, že samotná závažnosť ujmy nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, pretože treba prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, teda na to, že fotokópie predložil len v súdnych konaniach a okrem súdu sa nikto s nimi neoboznámil.

35. Ústavný súd je toho názoru, že predloženie dôkazov, ktoré boli podľa názoru všeobecných súdov získané protiprávne, a to nielen v poručenskom konaní, a napriek predbežnému opatreniu zakazujúcemu takéto konanie, nie je takou závažnou okolnosťou, ktorá by bola spôsobilá spochybniť výšku sumy, ktorú všeobecné súdy žalobkyni priznali.

36. Možno dospieť k záveru, že rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu nejaví známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti a je dostatočne zdôvodnený z hľadiska uplatnených námietok. Skutočnosť, že sťažovateľ má na vec iný názor, sama osebe neznamena porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

37. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2017